

ET

ET

ET

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 30.5.2008
KOM(2008) 331 lõplik

KOMISJONI TEATIS

**Püügivõimalused 2009. aastaks
Euroopa Komisjoni poliitikaavaldus**

KOMISJONI TEATIS

Püügivõimalused 2009. aastaks Euroopa Komisjoni poliitikaavaldus

SISUKORD

1.	Sissejuhatus	3
2.	Andmed varude kohta	4
3.	Põhimõtted 2008. aastaks.....	6
4.	Ühise kalanduspoliitika raames kehtestatud püügivõimalused.....	6
4.1.	Lubatud kogupüügi (TACs) kehtestamine	6
4.2.	Püügikoormuse kehtestamine.....	6
5.	Kasumlikkust ohustavad probleemid	7
6.	Liikmesriikide hallatavate küsimuste järelmeetmed.....	8
7.	Pikaajalise kavandamise haldamine	8
8.	Töömeetodid valdkondades, kus pikaajalised kavad ei ole veel jõustunud	8
9.	Püügiaruannete, andmete ja hindamiste täiustamine	9
10.	Saagi vette tagasilaskmise vähendamine	10
11.	Süvamereliigid	11
12.	Vahemeri ja Must meri.....	11
13.	Läänemeri.....	11
14.	Tehnilised meetmed	12
15.	Ettepanekute ajakava.....	12
16.	Kokkuvõte	13
I LISA.....		14
II LISA		15

1. SISSEJUHATUS

Euroopa Liit teeb igal aastal otsuse püügivõimaluste – kalakvootide ja merel viibimise päevade – kohta Euroopa kaluritele ning Euroopa vetes. Kõnealused otsused tehakse Euroopa Komisjoni ettepaneku alusel.

Komisjoni otsus peab olema koostatud mitmete suunavate põhimõtete kohaselt. Esiteks peavad iga-aastased püügivõimalused ühise kalanduspoliitika¹ peamiste eesmärkide kohaselt olema kehtestatud sellisel tasemel, mis tagaks varude säästva kasutamise nii keskkonna, majanduslikes, kui ka sotsiaalsetes huvides. Teiseks, võttes arvesse vajadust tagada stabiilne ja prognoositav raamistik kalandusest sõltuvate tootjate jaoks, peaks erinevused aastate vahel jääma eelnevalt kindlaksmääratud piiridesse. Kolmandaks, arvesse tuleb võtta rahvusvahelisi kohustusi, sealhulgas kohustust seoses kalavarude taastamisega selliselt, et saavutada nende maksimaalne produktiivsus². Lõpetuseks tuleb märkida, et komisjoni 2006. aasta teatises „Konsulteerimise parandamine ühenduse kalanduse juhtimisel” kokku lepitud lähenemisviisi järgides peavad sidusrühmad olema kaasatud juba püügivõimalusi käsitleva arutelu varajases etapis.

Kooskõlas uue töömeetodiga, mille kohta tehti ettepanek 2006. aastal, sätestatakse käesolevas teatises komisjoni kavatsused selliste ettepanekute ettevalmistamise kohta, mis hõlmavad lubatud kogupüüki (TACs) ning püügikoormust 2009. aastaks, et järgida säästva kalandusega seotud kohustust. 2009. aastal toimub kõnealune protsess ühist kalanduspoliitikat eesootavate väljakutsete taustal. Olenemata mitmest aastast, mil ühist kalanduspoliitikat on rakendatud, on kalavarude olukord jätkuvalt murettekitav. Mitme kalaliigi varusid kasutatakse rohkem kui säästev kasutamine ette näeb. Püügivõimalused on seatud liiga kõrgele tasemele selleks, et kalavarude kasutamine saaks olla säästev. Püügikoormuse reguleerimise süsteemid ei ole toiminud kavandatult. Püügivõimaluste jõustamisel esinevad tõsised probleemid ning tähelepanu vajavad ka rakendamise seotud probleemid. Vaja oleks ka tehnilisi meetmeid täiustada.

2009. aasta püügivõimalusi käsitleva arvamuse raames teeb komisjon seega ettepaneku meetmete kohta, mille abil vastata kõnealustele väljakutsetele. See sisaldab nende piirangute läbivaatamist, mis on seotud lubatud kogupüügi iga-aastase kohandamise ja kvootidega. Eraldi ettepanekus esitatakse viisid, kuidas tehnilisi meetmeid täiustada. 2008. aasta jooksul alustab komisjon tööd kalavarude majandamise piirkondlikuma lähenemisviisiga. Suuremat tähelepanu pööratakse ühise kalanduspoliitika erinevate osade koostoimimisele, et suurendada kalavarude kasutamise säästvust igale piirkonnale kõige sobivamal viisil. Muude poliitikavaldkondade side kalavarude pikaajalise säästva kasutamisega muutub järkjärgult tihedamaks.

¹ Nõukogu 20. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 2371/2002 (ühisele kalanduspoliitikale vastava kalavarude kaitse ja säästva kasutamise kohta) artikkel 2 (EÜT L 358, 31.12.2002, lk 59).

² Säästva lähenemisviisi rakendamine ELi kalanduses maksimaalse säästva saagikuse kaudu. Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile: KOM(2006) 360 (lõplik).

Komisjon kohustub uurima sidusrühmade arvamusi käesolevas teatises sätestatud poliitikaavalduse kohta ja kutsub liikmesriike ning asjaomast tööstusharu üles arutama, kuidas tema töömeetodeid iga-aastaste püügivõimaluste esitamiseks oleks võimalik täiustada. 2008. aasta jooksul kavandatakse täiendavaid arutelusid, mis on seotud kalavarude majandamise muude aspektide täiustamisega.

2. ANDMED VARUDE KOHTA

Mitmes sektoris ei ole kaitsepoliitikaga säästvat kasutamist saavutatud. Enamik põhjalähedasi kalavarusid on vähenenud ning nende kasutamine ei ole säästev, sest neid kasutatakse väljaspool ohutuid bioloogilisi piire. Kalasöödaks kasutatavate liikide, nagu moiva ja tobias, varud on olnud väikesed. Hariliku tuuni püütakse liiga palju ning sellega on seotud tõeline kontrolliprobleem. Mõõkkala varud on aga paremas olukorras. Mitmeid muid pelaagilisi kalavarusid püütakse säästvalt. Vahemeres jälgitakse üksnes kahte põhjalähedast ning kahte väikest pelaagilist kalaliiki. Kõnealuseid põhjalähedasi liike püütakse ohutustest bioloogilistest piiridest rohkem, kuid kahte kõnesolevat pelaagilist liiki püütakse vähem kui lubatud.

Teadusasutused hindavad igal aastal, kas teatavad kalavarud on ohus selliselt, et nende tulevane paljunemine on häiritud, s.t kas nad on väljaspool „ohutuid bioloogilisi piire”. Suuresti ebatäpsete püügiaruannete tõttu on 57 % liikide kalavarude olukord teadmata. Nendest kalavarudest, mille olukord on teada, on 68 % suures ammendumisohus ning üksnes ligikaudu 32 % liikidest püütakse säästvalt. 88 % liikide puhul on ülepuük nii suur, et kui puük oleks väiksem, püütaks rohkem kalu. Kõnealune arv on palju suurem väljaspool ELi, kus ülepuügi üleilmne keskmine leiab aset 25 % liikide puhul³. Ligikaudu 19 % liikidest on nii halvas olukorras, mille puhul ei soovita teadlased puüki üldse (vt tabelid I lisas).

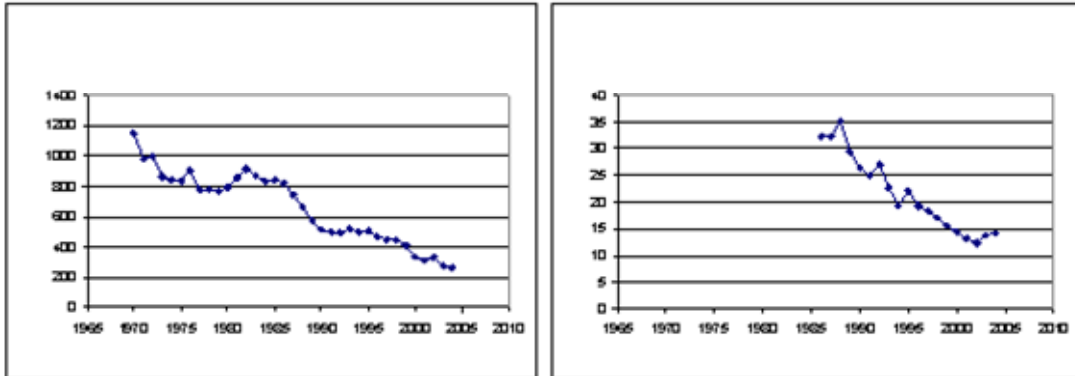
Pikemas perspektiivis vaadatuna on ülepuük viinud olukorrani, kus ELi vetes leiduvate kalavarude panus Euroopa majandusse ja toiduvarudesse on palju väiksem kui varem. Põhjamere põhjalähedased liigid toodavad nüüd üksnes viiendiku sellest, mis püüti 25 aastat tagasi. Samasuguseid suundumusi võib täheldada enamikes piirkondades, mille kohta andmed on saadaval (vt joonis 1).

³ Maailma kalanduse ja akvakultuuri olukord, 2006. Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon. Rooma 2007.

Põhjalähdedaste liikide hinnanguline lossitud saak Põhjamerest (1970–2004)

Merluusi, soomuskammelja ja norra salehomaari hinnanguline lossitud saak Pürenee poolsaare Atlandi ookeani rannikualadel

Lossitud saak (tuhandetes tonnides)

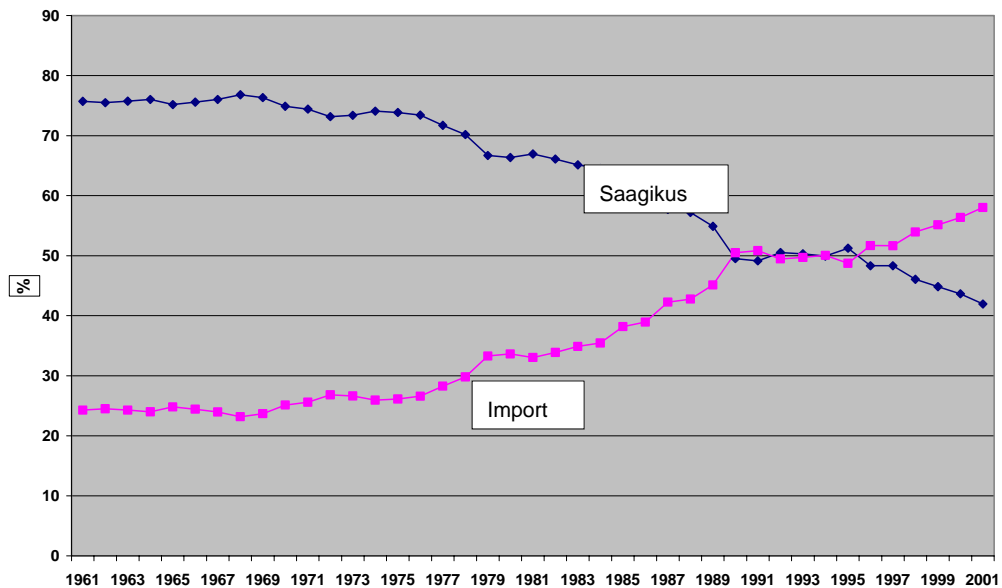

Joonis 1. Vasakpoolsel joonisel on esitatud hinnanguline lossitud saak, 1970–2004. Parempoolsel joonisel on esitatud peamiste põhjalähdedaste liikide (merluus, soomuskammeljas, merikurat ja norra salehomaar) hinnanguline lossitud saak Pürenee poolsaare Atlandi ookeani rannikualadel. Andmed: mõlemal juhul Rahvusvaheline Mereuurimise Nõukogu (ICES, 2005).

Tootmise sellise vähenemisega on kaasnud Euroopa toiduainetööstuse ja Euroopa turu suurem sõltuvus imporditud toormaterjalist. Kui 1970ndate alguses oli 75 % Euroopa turule suunatud kalatoodetest pärit kohalikest varudest, on kõnealune protsent praegu vaid 40 % (vt joonis 2).

EL 15 riikide kalatoodangu ja impordi vaheline suhe aastatel 1961–2001

(protsentides) (allikas: Eurostat)

Joonis 2. Kalatoodete (toit ning muu kui toit) tootmise ja impordi vaheline tasakaal ELis.

Olenemata märkimisväärsustest püüdlustest ei ole alates 2003. aastast näha mingeid olulisi märke kalavarude taastumisest või ülepüügi vähenemisest. Kalavarude majandamine ei toimi Euroopa Liidus plaanipäraselt ning pikaajalise säästva kasutamise eesmärgi saavutamiseni ei jõuta.

3. PÕHIMÕTTED 2008. AASTAKS

Teadlaste soovitude ja kalavarude kahanemise ning liigsete püügivõimaluste võrdlemise kontekstis pooldab komisjon jätkuvalt püügivõimalusi, mis on teadlaste soovitude kohaselt säästvad ning mille puhul on kahanenud liikide varude taastamise võimalused head.

Püügivõimalused tuleb kehtestada järgmiselt:

- kooskõlas pikaajaliste kavadega;
- võttes arvesse asjakohaseid rahvusvahelisi kokkuleppeid;
- võttes arvesse ühise kalanduspoliitika eesmärke, eelkõige arvestades vajadusega vähendada ülepüütud liikide püüki ning taastada kahanenud liigid.
- Komisjon rõhutab kõnealuste põhimõtete ülisuurt tähtsust. Kõnealuseid põhimõtteid kirjeldatakse üksikasjalikumalt allpool.

4. ÜHISE KALANDUSPOLIITIKA RAAMES KEHTESTATUD PÜÜGIVÕIMALUSED

4.1. Lubatud kogupüügi (TACs) kehtestamine

Ülepüügi ja kalavarude kahanemise põhjuseks on osaliselt lubatud kogupüügi ja püügikoormuse liiga kõrged tasemed. Nõukogu poolt kindlaksmääratud kogupüük on olnud keskmiselt ligikaudu 48 % suurem kui püük, mis oleks säästev teadusasutuste kohaselt ning kooskõlas ettevaatuspõhimõttega⁴. Lisaks teadaolevatele jõustamisega seotud probleemidele on liiga suurte kvootide kehtestamine samuti põhjutanud mere elusressursside püsimise madalal tasemel. Käesolevas teatises käsitletakse lubatud kogupüügi kehtestamist sellisel, et kõnealuseid probleeme välditaks.

4.2. Püügikoormuse kehtestamine

Püügikoormust on hallatud koos lubatud kogupüügiga, et vähendada saagi vette tagasilaskmist ning võimalust teostada ebaseaduslikku, teatamata ja reguleerimata kalapüüki (IUU). Koormuse haldamine on samas ka kaitsemeede, kui lubatud kogupüügi kavandatavat määra hõlmavat prognoosi ei ole olemas. See on olnud osa pikaajalistest kavadest, mis hõlmavad turska, Põhjamere lesta ja merikeelt, La Manche'i idaosa merikeelt ja uusmeremaa merluusi.

⁴ Kõnealuse arvutuse puhul on 100 % ületamisena käsitatud kogupüüki, mille puhul teadlased on soovitanud kehtestada püügi määraks nulli.

Tursavarusid mõjutav püügikoormus ja kalastussuremus on ikka veel liiga suur. Aastatel 2004–2006 vähenes püügikoormus Kattégatis üksnes 12 %, Skagerrakis, Põhjameres ja La Manche'i väinas 9 %, 24 % Šotimaast läänepool ja 17 % Iiri meres.

Samasugune olukord kehtib ka muude liikide puhul, mille suhtes kohaldatakse merel viibimise päevade kava.

Kehtiva kavaga ei ole võimalik saavutada vajalikke täiendavaid vähendamisi, sest praegune süsteem võimaldab keerukate erandite abil merel viibimise päevade vähendamise tühistamist. Süsteemi raames antakse isegi mitteaktiivsetele alustele kalastusõigused, mille võib üle kanda aktiivsetele alustele. Merel viibimise päevade vähendamine ei ole olnud väga tõhus tegelikult kasutatava koormuse vähendamisel. Sellest tulenevalt ei ole võimalik realistlikke koormuse vähendamise eesmärke saavutada üksnes merel viibimise päevade vähendamise abil.

On toimunud arutletud võimaliku koormuse haldamise süsteemi üle, mille aluseks oleks kilovatt-püügipäeva piirmäär. Kõnealune meetod võimaldaks liikmesriikidel teha otsuse laevastiku võimsuse ja püügivõimaluste vahelise tasakaalu kohta. Samuti võimaldataks sellega liikmesriikidel kilovatt-püügipäevade jaotamist paremini korraldada, et soodustada vähest saagi vette tagasilaskmist ja tursapüügi vältimist. Nõukogu ja komisjon leppisid kokku kõnealust küsimust käsitleva avalduse osas 2007. aasta detsembris toimunud nõukogu istungil:

„Nõukogu ja komisjon nõustuvad, et kilovatt-püügipäevadel põhinev lähenemisviis oleks paremini kohandatud püügikoormuse korraldamisele tursa, lesta ja uusmeremaa merluusi mitmeaastase majandamiskavaga hõlmatud piirkondades. Nad püüavad 2008. aastal sellist lähenemisviisi arutada, võttes aluseks komisjoni esitatud seisukohad seoses 2008. aasta lubatud kogupüügi ja kvootide paketi ettevalmistamisega. Nõukogu ja komisjoni eesmärk on rakendada nimetatud lähenemisviisi 2009. aastal.”

Nõukogu kiitis samuti heaks varajase ja vabatahtliku kilovatt-püügipäeva süsteemi kasutamise, et lihtsustada 2009. aastal üleminekut täielikule kilovatt-püügipäeva süsteemile tursavarude taastumist käsitleva läbivaadatud kava alusel.

Uue süsteemi kohta tehakse ettepanek järgmistel aastatel teostatava tursavarude taastumist käsitleva kava läbivaatamise ning 2009. aasta lubatud kogupüüki käsitleva ettepaneku raames, mil seda hakatakse rakendada kohe aastal 2009.

5. KASUMLIKKUST OHUSTAVAD PROBLEEMID

Kütusehinnad tõusid kõrgele tasemele 2007. aasta lõpus ja tõenäoliselt jäävad need sellisena püsima või tõusevad veelgi. See tekitab kõige suuremaid probleeme suure kütusekuluga kalastusmeetodeid kasutavatele alustele, näiteks traaleritele ja eelkõige piimtraaleritele. Kõrged kütusehinnad suurendavad vajadust vähendada kalapüügi kogust tasemeni, mis on vajalik suurima saagi saamiseks. Ebareaalselt kõrgete püügivõimaluste kehtestamine lühemas perspektiivis on kahjulik.

6. LIIKMESRIIKIDE HALLATAVATE KÜSIMUSTE JÄRELMEETMED

2008. aastal antakse kalapüügivõimalusi käsitleva määrusega liikmesriikidele rohkem võimalusi algatusteks, mis hõlmavad merlangi- ja tursasaagi vette tagasilaskmise vähendamist, Natura 2000 võrgustikku kuuluvaid alasid hõlmavate jõustamismeetodite kindlaksmääramist ning püügipäevade ümberjaotamist erinevate püügivarustuse rühmade vahel, et vähendada tursa suremust. Komisjon palub liikmesriikidel anda aru kõnealuste algatuste tulemustest ning vaatab need enne nende jätkamist käsitleva ettepaneku tegemist läbi.

7. PIKAAJALISE KAVANDAMISE HALDAMINE

Kalavarude majandamine toimib hästi, kui see on nõuetekohaselt kavandatud. Kalavarude tootmispotentsiaali tuleb mõista ning nende kasutamine tuleb pikemat perspektiivi silmas pidades paika panna. On vaja häid bioloogilisi andmeid ja teaduslikke hindamisi. Tuleb leida viisid kalakasvatuse suurendamiseks, tõhususe parandamiseks, saagi vette tagasilaskmise ning tarbetute merekeskkonna mõjutuste vähendamiseks. Kõnealused meetodid peaksid olema praktilised ja pakkuma võimalikult palju sissetuleku ja töökohtadega seotud stabiilsust.

Tähelepanu tuleks pöörata kalavarude pikaajalisele nõuetekohasele majandamisele ning kalavarude kahanemise korral on vaja taastumiskavasid. Pärast 2002. aasta reformi on tehtud palju edusamme ning kavad on välja töötatud mitmete liikide jaoks (pelaagiliste kalaliikide puhul hallatakse pikaajaliste kavade raames 33 % püügist ja 28 % varudest ning põhjalähedaste liikide puhul 45 % püügist ja 32 % varudest), kuid pikaajaliste kavade kehtestamiseks tuleb veel palju ära teha.

Pikaajalised kavad on 2008. aastal jätkuvalt komisjoni poliitika keskmes. Olemasolevaid kavasid tuleb rakendada. 2008. aastal tehakse veel ettepanekud Läänemere lõhe, Šotimaa läänerranniku vetes püütava heeringa ja põhjapoolse merluusi kohta. Tursa taastumiskava vaadatakse läbi. Arvesse võetakse 2007. aastal korraldatud arutelusid sidusrühmadega ning uusi teadlaste soovitusi. Jätkub töö rohkemate liikide (sealhulgas kilu ja räime) lisamisega pikaajalise majandamise kava raamesse; see peaks aitama saavutada maksimaalset säästvat saagikust, saagi vette tagasilaskmise vähenemist ning väiksemat mõju merekeskkonnale. Pikaajalise majandamise kavasid kasutatakse ka kalapüügi suhtes kohaldatava nn ökosüsteemi lähenemisviisi väljatöötamiseks.

8. TÖÖMEETODID VALDKONDADES, KUS PIKAAJALISED KAVAD EI OLE VEEL JÕUSTUNUD

Juhul kui pikaajalisi kavasid veel ei rakendata, tehakse otsuseid lubatud kogupüügi kohta Rahvusvaheline Mereuurimise Nõukogu ning kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee (STECF) teadlaste soovitude põhjal. Lubatud kogupüügi kehtestamise jaoks on välja töötatud eeskirjad,⁵⁶ et oleks tagatud õiglane käsitlemine

⁵ Komisjoni teatis nõukogule. Püügivõimalused 2007. aastaks. Avaldus Euroopa Komisjoni poliitika kohta. KOM(2006) 499 (lõplik).

ja asjaomasele tööstusharule pakutaks võimalikult suurt stabiilsust. Kõnealuste eeskirjade kohaldamist jätkatakse, kuid mõnede muudatustega, mis tulenevad viimastest teadlaste soovitudest.

2007. aastal teavitas kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee komisjoni poliitikaavaldustes esitatud eeskirjade tõenäolistest tagajärgedest⁷. Soovitused olid üldiselt toetavad, kuid neis viidati kahele tõsisele puudusele.

Esimene neist seisneb selles, et sageli takistati eeskirjadega kahanevate kalavarude taastumist. Kuigi eeskirjadega seatakse teatavate kalaliikide jaoks ettevaatlik püügimäär kalavaru tavapärase taseme korral, ei ole nendega ette nähtud juba kahanenud kalavarude püügimäära vähendamist. Sellises olukorras ei mõju püük kalavarudele hästi ning püügimäära tuleb vähendada, kui tahetakse, et kalavaru taastuks. Näiteks vähenes tursavaru Šotimaa lääneranniku vetes aastas rohkem kui 15 % aastas. Lubatud kogupüügi vähendamine vähem kui 15 % aastas ei võimaldanud kõnealust kalavaru kaitsta.

Teine puudus seisneb selles, et eeskirjad võivad takistada asjaomasel tööstusharul kasu saamast lubatud kogupüügi määra suurenemistest taastunud kalavarude puhul. Kalavarud võivad taastuda kiiremini kui 15 % aastas, kuid eeskirjadega piiratakse lubatud kogupüügi suurenemist selle tasemeni. Näiteks heeringavarud on taastunud madalalt tasemelt palju kiiremini kui 15 % aastas.

Eeskirjadesse muudatuste tegemine on vajalik ja uued eeskirjad on välja töötatud ning esitatud II lisas. Selliste kalavarude puhul, mille biomass on kahanenud madalale tasemele, on nüüd tehtud ettepanek vähendada kalastussuremust kuni 30 % aastas ning mitte muuta lubatud kogupüüki rohkem kui 20 % aastas. Vähendamised peaksid jääma püsima seniks, kuni kalastussuremust on edukalt vähendatud tasemeni, mille puhul kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee nõuande kohaselt võib pikemas perspektiivis saada suurimat saaki. Selliste kalavarude puhul, mis on taastunud suurimat saaki võimaldavast tasemest kõrgema tasemeni, suurendatakse lubatud kogupüügi 15 %-list määra kuni 25 %ni. Kui kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee soovib nullpüüki, tuleb lubatud kogupüüki vähendada vähemalt 25 % võrra. Skaala, mille raames lubatud kogupüüki võib muuta, laiendamine tähendab seda, et vajaduse korral võivad vähendamised olla suuremad, kuid kalavarude piisava taastumise korral võib protsenti samuti omakorda suurendada.

Kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomiteel palutakse kõnealuste muudatuste mõju hinnata. Vajaduse korral võib teha täiendavaid kohandamisi.

9. PÜÜGIARUANNETE, ANDMETE JA HINDAMISTE TÄIUSTAMINE

On määratletud ühise kalanduspoliitika kontrollisüsteemis⁸ leiduvad suured puudused, mis ei võimalda kalavarude säästvat kasutamist hõlmavatel viimaste

⁶ Komisjoni teatis nõukogule. Püügivõimalused 2008. aastaks. Euroopa Komisjoni poliitikaavaldus. KOM(2007) 295 (lõplik).

⁷ Viide kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee 2007. aasta HCR-aruandele.

aastate püüdlustel vilja kanda. Tõhusa kontrollisüsteemi puudumisel jätkub ülepüük ja kalavarud vähenevad veelgi, millega kaasneb väiksem lubatud kogupüük, millest omakorda ei peeta kinni.

Hea kvoodi haldamise süsteemi jaoks peab lossitud saagi aruandlussüsteem olema tõhus ja sisaldama automaatset ristkontrolli, et saaks vältida kvootide ületamist ja märgata vastuolusid. Praegu see nii ei ole. Teadusasutused on suutnud prognoosida kalavarude suurust, kalastussuremuse määra ja püügitasemeid üksnes ligikaudu 27 % liikide puhul (I lisa), sest kalandussektori andmed lossimise kohta on ebatäpsed, samuti raskendatud juurdepääsu tõttu saagi vette tagasilaskmist ja püügikoormust käsitlevatele andmetele. Kõnealune probleem näib muutuvat üha tõsisemaks: mittetäielikud andmed viivad halbade otsusteni, mis omakorda tähendab viletsat kaitset ja kahanenud varusid. Liikmesriikidele tuletatakse meelde andmete ristkontrolli rakendamise ja andmete esitamise täiustamise olulisust.

Selleks et kõnealuseid puudusi kõrvaldada, on vaja ühise kalanduspoliitika kontrollisüsteemi kiiresti reformida Komisjon teeb 2008. oktoobris ettepaneku kontrollimääruse läbivaatamise kohta, millega nähakse samuti ette VMS-süsteemi täiustamine ja elektroonilise püügipäeviku kiirem rakendamine.

10. SAAGI VETTE TAGASILASKMISE VÄHENDAMINE

2008. aasta jooksul uurivad liikmesriigid võimalusi merlangi- ja tursasaagi vette tagasilaskmise vähendamiseks. Komisjon teeb pärast kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee soovitusel ning liikmesriikide kogemuste kaalumist ettepaneku täiendavate meetmete kohta, mille abil rakendada edukateks kujunenud meetmeid.

Parim viis saagi vette tagasilaskmise vähendamiseks on aga kalavarude püük vähese kalastussuremuse tasemel, et suurematest kaladest saab kasu ilma väiksemaid kalu vette tagasi laskmata.

Komisjon vaatab samuti läbi algatused vähest saagi vette tagasilaskmist hõlmavate püügitavade kohta. Liikmesriikidel on samuti võimalik selliste tavade soodustamiseks kasutada uut kilovatt-püügipäeva süsteemi.

Samuti tehakse ettepanekud saagi vette tagasilaskmise ja soovimatu kaaspüügi vähendamiseks teatavates püügipiirkondades, nagu on ette nähtud 2007. aasta teatisega „Soovimatu kaaspüügi vähendamise ja saagi vette tagasi laskmise likvideerimise poliitika Euroopa kalanduses”⁹.

Lisaks kõnealustele algatustele pakub Euroopa Kalandusfond liikmesriikidele võimalust toetada saagi vette tagasilaskmise vähendamist oma rakenduskavade abil. Andmekogumise määrusega nähakse ette saagi vette tagasilaskmise mõõtmine pardal tegutsevaid vaatlejaid hõlmavate programmide abil, mida kaastahastatakse ühenduse eelarvest.

⁸ Euroopa Kontrollikoja eriaruanne nr 7/2007 ühenduse kalavarude säilitamist käsitlevate eeskirjade kontrolli-, inspeksiooni- ja sanktsionisüsteemide kohta (ELT C 317/1, 28.12.2007).

⁹ Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile - Soovimatu kaaspüügi vähendamise ja saagi vette tagasi laskmise likvideerimise poliitika Euroopa kalanduses (KOM(2007) 136).

Liikmesriike julgustatakse väga kõnealuseid algatusi arendama ja rakendama.

11. SÜVAMERELIIGID

Komisjon esitab oma ettepaneku 2009. ja 2010. aastat käsitleva süvamereliikide lubatud kogupüügi kohta septembris 2008. Sidusrühmadel soovitatakse 2008. aasta juunis seoses soovitatavate püügivõimalustega ühendust võtta teadusasutustega (eelkõige Rahvusvahelise Mereuurimise Nõukoguga). Kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee soovitusel avaldatakse 4. juulil. Piirkondlike nõuandekomisjonide soovitusel komisjonile tuleb edastada hiljemalt 8. juuliks, et saaks arvesse võtta sidusrühmade arvamust. Nõukogul soovitatakse ettepanek vastu võtta novembris toimuval istungil.

II lisas esitatud eeskirju kohaldatakse ka süvamereliikide suhtes. Kuna ettepanek hõlmab lubatud kogupüüki kahe aasta kohta, kohaldatakse eeskirju kaks aastat järjest.

Komisjoni põhjendab oma kaalutlusi avamerel süvamere püügipiirkondade haldamist käsitlevate FAO rahvusvaheliste suuniste kohta sügisesel Kirde-Atlandi kalastuskomisjoni istungil. Otsuseid, mis käsitlevad keelualasid või püügikoormusi, rakendatakse peamises iga-aastasest püügikoormuse määruuses, mis hõlmab 2009. aastat.

12. VAHEMERI JA MUST MERI

Mustal merel lubatud kogupüük ja kvoodid kehtestati esimest korda 2008. aastaks. Lubatud kogupüügi kehtestamine 2009. aastaks toimub I lisas sätestatud eeskirjade kohaselt ning lisada võib täiendavaid liike. Aprillis ja juunis 2008 toimuvad ettevalmistavad teaduslikud kohtumised ning nende tulemusi hindab kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee juulis. Vahemeres on praegu kehtestatud lubatud kogupüügi määr üksnes hariliku tuuni suhtes. 2008. aastal keskendutakse töös Vahemere kalavarusid käsitleva määruse ((EÜ) nr 1967/2006) rakendamisele, eelkõige seoses pikaajaliste majandamiskavade kehtestamise ning kaitstud püügipiirkondadega. On murettekitav, et liikmesriigid on kõnealuse määruse rakendamisel märkimisväärselt viivitanud. Nõuetele vastavusega seotud tõsised puudused tuleb kiiresti ületada. Komisjon jälgib tähelepanelikult kõnealuseid küsimusi 2008. aasta jooksul.

Kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomiteelt küsitakse teadlaste soovitusi kalavarude ja püügipiirkondade hindamise kohta. See aitab parandada teaduslikku suutlikkust, näiteks Vahemere üldise kalanduskomisjoni (GFCM) kontekstis. Nii Musta merd kui ka Vahemerd hõlmavateks hindamisteks palutakse abi kolmandate riikide teadlastelt.

13. LÄÄNEMERI

On oluline, et arvesse võetaks Läänemere tursa 2008. aastaks kehtestatud lubatud kogupüügi määr. Komisjon jälgib kõnealust küsimust tähelepanelikult.

Komisjon esitleb 2008. aasta septembris oma ettepanekut, mis käsitleb 2009. aastaks lubatud kogupüügi määra Läänemere kalavarude osas. Nõukogul palutakse ettepanek vastu võtta oktoobris. Rahvusvahelise Mereuurimise Nõukogu soovitusel kohaselt konsulteeritakse 23. mail liikmesriikidega lahendamata teaduslike küsimuste asjus, mis esitatakse hiljem kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomiteele. Piirkondlike nõuandekomisjonide soovitusel tuleks esitada juuni lõpuks.

14. TEHNILISED MEETMED

Komisjon teeb 2008. aastal ettepaneku uue määruse kohta, milles käsitletakse tehnilisi meetmeid Atlandi piirkonna kohta, mis peaks sisaldama mitmeid eeskirju, mis sisalduvad praegu püügivõimalusi käsitleva määruse III lisas.

15. ETTEPANEKUTE AJAKAVA

Enamikke põhjalähedasi liike hõlmavad teadlaste soovitusel avalikustab kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee juuli alguses ning seejärel saab juba varem korraldada arutelusid püügivõimaluste kohta. Sügise otsuste tegemise ringi ettepoole tõstmine rohkem kui mõne nädala võrra ei ole võimalik, sest soovitusel suurte pelaagiliste jagatud kalavarude kohta saavad teatavaks alles oktoobris. Neid on vaja enne, et saaks nõu pidada kogu püügivõimalusi käsitleva paketi üle.

Kavandatud ajakava on järgmine:

Püügivõimalusi käsitlev määrus	Komisjoni ettepaneku kuupäev	Võimalik vastuvõtmise kuupäev
Must meri	September	Oktoober (nõukogu)
Läänemeri	September	Oktoober (nõukogu)
Süvamerel iigid	September	November (nõukogu)
Kõik muud piirkonnad	Oktoober/november	Detsember (nõukogu)

Kuna teadlastelt saadakse soovitusel varem kui eelmistel aastatel, saab komisjon peamise ettepaneku avaldada oktoobris. Kuid selleks ajaks ei ole tehtud otsuseid veel mitmete elementide kohta, mis on olulised aruteludes, mis peetakse Norraga kahepoolse kokkuleppe sõlmimise asjus, ning muudes rahvusvahelistes aruteludes. Ettepanek sisaldab seega mitmeid elemente, mille kohta ei ole veel otsuseid tehtud ning konkreetseid arve esitada ei saa.

Teadlaste soovitusel kõikide kalaliikide kohta tuleks esitada 2009. aasta keskpaigaks. See võimaldab jätta rohkem aega ulatuslikemateks kaalutlusteks ja aruteludeks. Oodatakse arvamusi, mis on seotud eelistustega muudatuste osas, mis tehakse ettepanekute ja otsuste tegemist hõlmavasse ajakavasse 2009. aasta jooksul.

16. KOKKUVÕTE

Komisjon palub liikmesriikidel ja sidusrühmadel esitada oma arvamused eespool sätestatud lähenemisviisi kohta.

Komisjon hindab kõrgelt piirkondlike nõuandekomisjonide ning kalanduse ja vesiviljeluse nõuandekomitee soovitusi. Nende soovitude arvessevõtmine aitab komisjonil täita oma kohustust kalavarude säästva majandamise alal, mis on kooskõlas ühise kalanduspoliitika eesmärkidega.

Komisjon valib kalavarude säästvaks hindamiseks vastutustundliku lähenemisviisi: tõendite puudumine ei ole tõendus säästvuse kohta.

Sidusrühmade arvamusi saab komisjon kasutada üksnes siis, kui need on koostatud tõendusmaterjalil põhineva lähenemisviisi alusel, s.t sidusrühmade soovitude toetamiseks on vaja andmeid.

Usutavate soovitude esitamiseks on vaja piisavalt head teavet püügipiirkondade ja kalavarude kohta. Sidusrühmi kutsutakse üles tagama püügiaruandeid ja andmekogumist käsitlevate olemasolevate süsteemide täielik ja tõhus rakendamine. See on püügipiirkondade haldamise toimimiseks väga oluline. Kindla teabe olemasolu korral on sidusrühmadel samuti parem võimalus anda komisjonile soovitusi säästvate püügitavade kohta.

Komisjon jätkab 2008. aasta teisest kvartalidest alates koos liikmesriikide ja sidusrühmadega konkreetsete tehniliste järeelmeetmete (eelkõige püügikoormuse haldamise süsteemidega seotud) võtmist.

Selleks et arutelude tulemusi oleks võimalik õigeaegselt kasutada, soovib komisjon, et käesolevat teatist hõlmavad vastused koostataks 30. juuniks 2008.

2008. aasta jooksul korraldab komisjon täiendavaid arutelusid, et täiustada kalavarude kaitse alast poliitikat, eelkõige seoses parema nõuete järgimisega.

ILISA

Tabel 1. Teadlastelt saadud soovitud kalavaru olukorra kohta	Kalavarude arv					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ohutustest bioloogilistest piiridest väljaspool	30	29	26	26	26	28
Ohututes bioloogilistes piirides	12	10	14	11	12	13
Puudulike andmete tõttu on kalavarude olukord teadmata	48	53	53	57	58	55

Tabel 2. Teadlastelt saadud soovitud ülepüügi kohta	Kalavarude arv					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kalavaru püügimäära ja maksimaalse säästva saagikuse määra suhe on teada			34	23	32	33
Kalavaru puhul toimub ülepüük ¹⁰ .			32	21	30	29
Kalavaru püütakse maksimaalse säästva saagikuse määra tasemel			2	2	2	4

Tabel 3. „Alarmeerivad” saadud teadlaste soovitud	Kalavarude arv					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Teadlaste soovitus püügi lõpetamise kohta	24	13	12	14	20	18

Tabel 4. Lubatud kogupüügi ja säästva püügi vaheline erinevus	2003	2004	2005	2006	2007	2008
	Lubatud kogupüügi ületamine võrreldes säästva püügiga (%)	43 %	48 %	57 %	47 %	44 %

Tabel 5. Teadlastelt saadud soovitud kokkuvõtte püügivõimaluste kohta	Kalavarude arv					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kalavarud, mille puhul varu suurust ja kalastussuremust on võimalik prognoosida	40	34	40	31	29	30
Kalavarud, mille puhul püügivõimalusi käsitlevad teadlaste soovitud on kättesaadavad	59	52	54	65	61	59
Kalavarud, mille kohta teadlastelt ei ole soovitusi saadud	31	40	39	29	35	37

¹⁰ Kasutatakse ka mõistet „liigkasutamine”.

II LISA

Lubatud kogupüüki käsitlevad eeskirjad

Lubatud kogupüüki hõlmavad otsused tuleb teha kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee esitatavate teaduslike soovitude põhjal.

Vastavalt iga kalavaruga seotud ohutasemele tuleb kohaldada erinevaid eeskirju. Kalavarud on suures ohus, kui nad langevad alla „ennetuslikku taset (B_{pa})”, millest alates kalavaru tulevane tootlikkus võib langeda. Veel üks märk suurest ohust on see, kui kalastussuremuse määr on kõrgem kui „ennetuslik määr (F_{pa})”. Kalastussuremuse määr saadakse, kui aastase püügi määr jagatakse kalavaru keskmise suurusega kogu aasta jooksul.

Kui kalavaru on väiksem kui B_{pa} või seda püütakse rohkem kui F_{pa} , on see „ohutust bioloogilistest piiridest väljaspool” ja vastupidi.

Teadlastelt saadud soovitused	Lubatud kogupüügi kehtestamisel võetavad meetmed
Kalavaru on kasutatud maksimaalse säästva saagikuse tasemel.	Eesmärk on kehtestada lubatud kogupüük prognoositava saagikuse kohaselt, mis vastab kalastussuremusele, mille abil on pikemas perspektiivis võimalik saavutada suurim saagikus, kuid lubatud kogupüüki ei muudeta rohkem kui 25 %.
Maksimaalset säästvat saagikust arvestades liigselt kasutatud kalavarud, mis jäävad siiski ohutusse bioloogilistesse piiridesse.	Eesmärk on kehtestada lubatud kogupüük järgmistest suuremal tasemel: a) prognoositav saagikus, mille abil on pikemas perspektiivis võimalik saavutada suurim saagikus, ¹¹ või b) püük muutumatu suremusmääruga, kuid lubatud kogupüüki ei suurendata rohkem kui 15 %.
Ohutust bioloogilistest piiridest väljaspool olev varu	Eesmärk on kehtestada lubatud kogupüük prognoositava saagikuse kohaselt, mille tulemuseks on kalastussuremuse määra 30 %-line vähenemine, kuid millega ei vähendata kalastussuremust selliselt, et väheneks pikaajaline saagikus ega vähendata lubatud kogupüüki rohkem kui 20 %.
Kalavaru on hõlmatud pikaajalise kavaga ja teadlased soovivad kõnealusele kavale vastavat püüki.	Lubatud kogupüük tuleb kehtestada asjakohase kava järgi.

¹¹ Mõõdetuna kalastussuremusega, mis vastab marginaalsele 10 %-lisele saagikusele sellest marginaalsest saagikusest, mis saadakse siis, kui kalastussuremus on ligilähedane nullile ($F_{0,1}$).

Kalavaru on lühiajaline ja prognoosi ühe aasta kohta ei ole võimalik koostada.	Kehtestatakse ajutine lubatud kogupüük ning seda muudetakse aasta jooksul, kui saadakse uut teavet.
Kalavaru olukord ei ole täpselt teada ning kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee soovib asjakohast püügimäära.	Eesmärk on kehtestada lubatud kogupüük vastavalt kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee soovitusel, kuid seda ei muudeta rohkem kui 15 %.
Kalavaru olukord ei ole täpselt teada ning kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee soovib püügikoormust vähendada.	Lubatud kogupüüki tuleks vähendada kuni 15 % ja kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomiteelt tuleks küsida nõu püügikoormuse asjakohase taseme kohta.
Kalavaru olukord ei ole täpselt teada ning kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee kohaselt on see suurenenemas.	Lubatud kogupüüki tuleks suurendada kuni 15 %.
Kalavaru olukord ei ole täpselt teada ning kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee kohaselt on see vähenemas.	Lubatud kogupüüki tuleks vähendada kuni 15 %.
Kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee soovib nullpüüki, vähendamist võimaliku madalaima tasemeni või midagi samalaadset.	Lubatud kogupüüki tuleks vähendada vähemalt kuni 25%. Tuleks rakendada taastamismeetmeid, sealhulgas püügikoormuse vähendamist ja selektiivsemate püügivahendite kasutamist.
Kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee soovitusel puuduvad.	Lubatud kogupüüki tuleks kohandada hiljutiste tegelike püügitasemete suunas, kuid seda ei peaks muutma rohkem kui 15 % aastas või liikmesriigid peaksid välja töötama rakendamiskava soovitusel andmiseks lühikese aja jooksul.